

2006-09-04

Besked Direkt!

10 punkter för att öka tillgängligheten i vården

Socialdemokraterna | STOCKHOLM
Sammanställd av: Socialdemokraterna

Inledning

”Den generella välfärden är ett effektivt sätt att omfördela samhällets resurser. Men välfärden är inte färdigbyggd. Välfärdens verksamheter måste klara att ständigt möta en ny tids behov. Vård, skola och omsorg är kärnan i den socialdemokratiska välfärdspolitik. Vi vill använda den offentliga sektorns starka finanser till att anställa fler.”

(valmanifestet)

I Sverige har alla människor rätt till en bra sjukvård. Den svenska sjukvården håller en mycket hög kvalitet och fördelas rättvist efter behov. Varje människa, oavsett betalningsförmåga, kön, etnisk tillhörighet eller ålder – ska ha tillgång till en sjukvård av hög kvalitet. Därför ska vården vara solidariskt finansierad. Ingen ska behöva fundera över att skaffa sig en privat sjukförsäkring för att få den bästa vården.

Svensk sjukvård tillhör bland de bästa i världen. I en internationell jämförelse sommaren 2006 får Sverige högsta betyg för alla mått som används för att mäta medicinska resultat. När det gäller tillgång till vård delar Sverige första plats med tre andra länder.

En målmedveten politik för att utveckla sjukvården, växande resurser tillsammans med personalens kompetens och engagemang, stark teknisk och medicinsk utveckling leder till fortsatt goda resultat.

- Den nationella vårdgarantin trädde ikraft den 1 november 2005.
- Köerna har kortats dramatiskt.
- Antalet höft- och knäledsoperationer för patienter över 85 år tredubblats sedan 1994.
- Antalet starroperationer har ökat från 30 000 år 1990 till 82 000 år 2002.
- Sverige tillhör de länder som har lägst dödlighet efter hjärtinfarkt.
- Sverige har tillsammans med Finland de lägsta dödstalen per 100 000 invånare i cancer.
- Spädbarnsdödligheten är bland de absolut lägsta i världen.

Under de senaste tio åren har de sammanlagda resurserna till sjukvården ökat med 100 miljarder kronor från 125 miljarder år 1994 till 225 miljarder år 2004. Det har inneburit att fler kunnat utbildas och anställas.

- Sedan 1994 har antalet läkare i den svenska sjukvården ökat med ca 4 400.
- Antalet sjuksköterskor har ökat med drygt 12 300.
- Läkarutbildningen har utökats med 150 nybörjarplatser sedan 1999.

Den svenska sjukvården har bättre ekonomiska förutsättningar än på länge. Förra året redovisade den samlade landstingssektorn för första gången sedan 1992 ett överskott. Prognoserna visar på en fortsatt stark ekonomi.

Vi är stolta, men inte nöjda.

Vi socialdemokrater anser att vår modell för den svenska sjukvården fungerar bra – men att den samtidigt kan bli bättre. Många människor känner oro för att inte få kontakt med en läkare eller annan personal den dag man behöver det. Det ska vara lätt för alla att nå vården och omsorgen. Snabbt och smidigt ska man kunna få en första kontakt med vårdcentral eller läkare. Besked ska ges direkt om tid och plats för beslutad behandling.

Idag är det 64 procent av patienterna som träffar en läkare samma dag och 87 procent av patienterna som träffar en läkare inom 7 dagar. Det finns alltså fortfarande brister när det gäller patienternas möjligheter att komma i kontakt med primärvården. Det handlar inte minst om telefontillgängligheten. I en nyutkommen rapport, "Öppna jämförelser", sammanställd av SKL och Socialstyrelsen, framgår det att endast 60 procent av patienterna uppger att det är lätt eller mycket lätt att komma fram till vårdcentralen per telefon. Det är inte tillräckligt. Vårt mål är att alla ska komma i kontakt med primärvården samma dag som de söker kontakt. Och det ska vara lätt att göra det.

Under denna mandatperiod har vi gjort en stor kraftsamling kring vårdgarantin, som berör beslutade behandlingar främst inom sjukhusvården. Mätningarna visar att antalet patienter som väntat mer än 90 dagar på behandling inom vissa specialistområden, har halverats sedan augusti 2005. Nu krävs det en motsvarande kraftsamling för att öka tillgängligheten inom primärvården.

Vi socialdemokrater kommer, om vi får väljarnas förtroende, att fortsätta att utveckla svensk sjukvård. Vi vill rusta för framtiden. Vi vet att utmaningarna och behoven kommer att öka.

Under de kommande åren kommer resurserna i kommuner och landsting att växa kraftigt både genom ökande skatteintäkter och ökande statsbidrag. Vi socialdemokrater vill använda dessa ökande resurser till att öka antalet anställda i vård och omsorg - inte till att sänka skatterna.

I vårt valmanifest slog vi fast att tillgängligheten i sjukvården ska öka. Vi konkretiserar nu våra satsningar. Med 10 konkreta satsningar tar vi steget mot en bättre tillgänglighet i vården.

10 punkter för ökad tillgänglighet i vården

”Sjukvården ska vara tillgänglig när du behöver den. Svensk sjukvård håller mycket hög kvalitet. Sedan vårdgarantin infördes har köerna kortats dramatiskt. Vårt mål är en vård fri från köer. Men tillgängligheten behöver fortfarande bli bättre. Det ska bli lättare att hitta rätt och komma i kontakt med vården. Sjukvården ska hålla en hög kvalitet i hela landet, och vara lika bra för kvinnor och män. Sjukhusen ska inte få överlåtas till företag som drivs med privata vinstintressen. Resurserna till sjukvården ska fortsätta att öka. Sjukförsäkringen ska försvaras.”

(valmanifestet)

Följande tio punkter vill vi socialdemokrater – i regering och riksdag och i kommuner, landsting och regioner – förverkliga om vi får väljarnas förtroende i valet den 17:e september.

1) Besked direkt

Vi vill utmana Sveriges alla vårdcentraler att genomföra ett förändringsarbete för att öka tillgängligheten inom primärvården. Det krävs ett nationellt utvecklingsstöd för att förverkliga detta förändringsarbete. Vi vill därför tillsätta en arbetsgrupp mellan staten och landstingen med uppgift att följa upp och stimulera satsningarna på att öka tillgängligheten inom primärvården. Målet är att varje vårdcentral eller motsvarande ska kunna ange vad ”besked direkt” innebär just för deras patienter.

2) Kvalitetsregister inom primärvården

Idag saknas kvalitetsjämförelser inom primärvården. Därför vill vi nu utveckla kvalitetsregister och kvalitetsindikatorer för primärvården. Kvalitetsregistren ska omfatta både vårdens innehåll och andra aspekter som tillgänglighet och bemötande. Kommande jämförelser inom vården måste också omfatta primärvården. Öppna jämförelser och kvalitetsregister kommer att bidra till att förbättra primärvårdens verksamhet och tillgänglighet.

3) Snabb vårdkontakt – nationell sjukvårdsrådgivning med 1177

Det ska vara lätt att komma i kontakt med vården. Ingen ska behöva uppleva att det är svårt eller tidsödande att få tala med en kunnig sjuksköterska. Vi vill därför införa ett landsomfattande telefonnummer för sjukvårdsrådgivning i alla landsting. På telefonnummer 1177 ska medborgarna få kvalificerad sjukvårdsrådgivning och information om närliggande vårdcentraler. Fortsatt möjlighet till direktkontakt med vårdcentralen ska finnas kvar, och likaså direktkontakten med den egna läkaren. På motsvarande sätt ska sjukvårdsrådgivning på webben (www.sjukvardsradgivningen.se) förbättra tillgängligheten.

4) Trygg vård – patienten i fokus

Alla har rätt till en kontinuerlig och sammanhållen vård. Oavsett vart i landet en patient söker vård så ska effektiv och relevant vård kunna erbjudas. Därför ska journalerna samordnas elektroniskt så att principen ”en patient – en journal” gäller. Det är inte rimligt att patienten ska behöva redogöra för tidigare diagnos och behandling vid varje ny vårdkontakt. Alla patienter som så önskar ska erbjudas en fast läkarkontakt. Kontinuitet i kontakten mellan patient och läkare skapar förutsättningar för en trygg vård och en förtroendefull relation.

5) En fast läkarkontakt kräver fler allmänläkare

En fast läkarkontakt kräver fler allmänläkare inom primärvården. Ingen ska behöva stå utan vård för att det inte finns tillräckligt många läkare. De senaste åren har antalet platser på läkarlinjen utökats och fler med utländsk läkarexamen har fått legitimation i Sverige. Idag finns 1 062 nybörjarplatser på läkarutbildningen. Det är inte tillräckligt. Därför vill vi socialdemokrater utöka läkarprogrammet med 100 nybörjarplatser fram till år 2008. Denna satsning gör det möjligt att möta våra höjda ambitioner för tillgänglighet i vården och säkerställa det långsiktiga behovet av läkare i hela landet.

6) Fler kontaktvägar kräver IT-förstärkningar inom vården

Kontakten med vården kan förbättras genom att vi tar tillvara den teknologiska utvecklingen. I dag finns redan möjligheten att boka tid elektroniskt via Internet i vården, men inte alltid i den utsträckning och på de sätt som är önskvärda för patienter eller deras närstående. Som ett komplement till traditionella sätt att kommunicera med sjukvården vill vi utveckla användningen av IT. Patienten ska

kunna boka tid hos vården via Internet, och så långt det är möjligt erbjudas en samordning när det gäller besök för olika provtagningar och behandlingar.

7) Apoteket – en god tillgång på läkemedel i hela landet

Tillgången på effektiva och säkra läkemedel är viktigt för att kunna garantera alla medborgare en bra vård av god kvalitet. Vi vill behålla Apoteket som läkemedelsförsörjare över hela landet för att garantera god tillgänglighet, säkerhet och respekt för patientens integritet. Öppetiderna bör utökas och tillgången på läkemedel säkras i hela landet. Apoteket ska inte säljas.

8) Hemsjukvård – för att garantera vård utifrån patientens villkor

Det är viktigt att svårt sjuka, ofta äldre, kan komma i kontakt med läkare utan att utsättas för alltför stora påfrestningar. För att förbättra tillgängligheten i vården för de svårast sjuka äldre satsar vi 600 miljoner år 2006 och 1 miljard per år 2007 respektive 2008. Medlen ska bland annat användas till att anställa fler sjuksköterskor, sjukgymnaster, dietister och undersköterskor inom hemsjukvården. Regelbundna läkemedelgenomgångar för de mest sjuka äldre ska genomföras för att förhindra att mediciner som motverka varandra försämrar hälsan. Läkare ska kunna komma hem till sjuka äldre när det behövs.

9) Samordnade vårdkontakter

I de fall då vårdplaneringens genomförande kräver ett särskilt stöd för patienten ska en namngiven person i vårdteamet ges ansvar som patientens lots genom vården och hjälpa patienten att samordna alla sina vårdkontakter.

10) Utvecklade vårdgaranti för psykiatri

Redan i dag omfattas psykiatrisk vård av vårdgarantin. Men behovet av vårdinsatser ser annorlunda ut för psykiska sjukdomar. Vi vill därför införa en särskild vårdgaranti anpassad för psykiatriska sjukdomar. Den ska trygga sambandet mellan utredning och påbörjande av behandling. För att kunna förverkliga vårdgarantin och trygga vården för långvarigt och svårt psykiskt sjuka vill vi också tillföra de resurser som behövs för att inrätta nya vårdplatser inom psykiatri. Utformningen av garantin bör likna den "vanliga" vårdgarantin. Vi vill successivt höja den statliga satsningen för att förstärka psykiatri och utveckla personalens kompetens till 800 miljoner kronor under mandatperioden. Vi kommer därutöver att satsa 250 miljoner kronor per år under 2007 och 2008 på barn- och ungdomspsykiatri.

Nationella hjälplinjen är en telefonjour för människor i psykisk kris. Vi socialdemokrater vill säkerställa att den nationella hjälplinjen ska kunna fortsätta sin verksamhet.

Vår motståndare

Mot en socialdemokratisk politik står en moderatledd allians som har helt andra ambitioner än vad vi socialdemokrater har. Den ideologiska skiljelinjen är tydlig. Särskilt allvarlig kritik riktar vi mot följande:

- *Moderaterna vill genomföra stora skattesänkningar.* Långsiktigt vill partiet att skatterna i Sverige ska ned till genomsnittlig europeisk nivå. Det betyder skattesänkningar på 250 miljarder kronor. Var femte offentlig utgiftskrona måste sparas bort. 250 miljarder kronor är mer än alla de samlade hälso- och sjukvårdskostnaderna för landstingen samt kommunernas utgifter för hälso- och sjukvård av äldre.
- *Moderaterna vill privatisera vården.* Partiet har deklarerat att om de vinner valet så kommer de att avskaffa den nya lagen som säkerställer vård på lika villkor, bland annat blir det möjligt för landstingen att sälja ut alla sjukhus till privata företag. I Stockholms läns landsting vill de privatisera primärvården och alla sjukhus.
- *Moderaterna vill ha gräddfiler i vården.* De vill tillåta offentligt finansierade sjukhus att ta emot privat försäkrade patienter. Denna politik underlättar en stark expansion av privat försäkringsvård och leder till att de som har pengar och försäkringar kan gå före dem med större medicinska behov.
- *Moderaterna vill göra det dyrare att hämta ut receptbelagd medicin.* Varje gång en patient hämtar ut receptbelagd medicin på apoteket ska han/hon betala en extra avgift på 25 kronor.
- *Moderaterna vill göra läkemedel dyrare.* Partiet vill ta bort den så kallade rabattrappan i högkostnadsskyddet för läkemedel vilket betyder att patienterna betalas alla läkemedelskostnader upp till 2000 kronor per år.
- *Moderaterna vill göra det dyrare att gå till doktorn.* Partiet vill försämra högkostnadsskyddet för patientavgifter i sjukvården från dagens maximala 900 kronor per år till 1 500 kronor per år.

- *Moderaterna vill att sjukskrivna ska lämna sjukintyg från första dagen. Varje vecka sjukskriver sig över 70 000 människor. Beräkningar visar att moderaternas förslag förutsätter ungefär två tusen läkare som på heltid träffar patienter som egentligen inte har medicinska behov att träffa läkare. Om en läkare ska ägna minst tio minuter åt varje patient för att skriva sjukintyg för enkla åkommor som vanlig influensa, kommer det att orsaka köer och belasta sjukvården med kaos och höga kostnader. Samtidigt kommer patienter med medicinska behov att trängas ut.*

